

Pallerols baixa cap al Ter. És a 2 k. al NE. del Santuari de La Salut a 700 alt.¹ Oït *kól d'úria*, a La Salut i a St. Esteve d'En Bas, 1925 (exc.50): abans hi passava la crtra. general d'Olot, ara passa més avall, però hi puja des de St. Esteve la que va a La Salut.

L'*ETIM.* de les dues variants deu ser la mateixa, amb metafoia, en (4) de la Ò a causa de la l següent, com en núvia NŌVIA, cf. el que he dit de *Núria*. És curiosa la semblança amb un mot paleo-hispànic *urium* 'corrent d'aigua pantanós' explicat per Plini (cf. noms propis afins en Schmoll, *Vork.Idg.Hisp.* 93), però és una pista casual enganyadora; com ens mostra la fonètica històrica, això hauria donat *újra*. L'única condició que havia de permetre el manteniment de la l darrere la R, sense transposició, és que hi hagués AU al davant: que com a diftong, impedia que hi passés la i a la síl·laba anterior (cf. cast. *Coria* CAURIA, i l'art. *tòria* del *DECat.*).

En aquests noms tenim doncs: 1) CONCHA AUREA, 2) BASSA AUREA, 3) VALLIS AUREA, 4) SILVA AUREA, al·ludint aquest al color roig daurat que la tardor i entrada d'hivern tenen les grans fagedes del Coll d'Úria; o, si es vol, JUGA AUREA referint-se a aquell JUGUM o collet; o sigui 'els dos collets de AUREA', en pl., comprenent-hi el de més amunt i més avall. També la Bassa del fet miraculós (2) reflecteix el color de les alzines pròximes com he explicat a l'art. *Bassa*; i cosa semblant podem assegurar de (1) i de (3). La *de* que posen avui a aquests noms és un afegit secundari.

Sembla que hi hagué un igual del 4 en el Ross., segons un doc. de 1074, on s'ha llegit *Colle Uris*, com afr^o d'un mas que afrontava amb *Vallestàvia* i *Coll d'Arques* (*Col·l.* Moreau, V. la cita a l'art. Bolvir). Essent un hapax és possible que *Uris* sigui error per *Uria*.

Més dubtós és aquest origen en un NL menor del Migjorn valencià: *Font d'Úrios* a la Vila Joiosa (xxxv, 124.10), Cabecet d'Úrios a Onil (1273.17), la Capella d'Úrios a Sella (afr. amb *La Capella del Pi*), 103.11, Xalet de Miquel Úrios a Relleu (147.11): són pobles limítrofs tots ells, per tant és possible que, almenys en part, siguin extensió un lloc de l'altre. La -o indica nom mossàrab. Com que -*rrj-* es redueix a -*ri-* en els parlars valencians, crec que tot plegat vindrà de HORREOS 'graners' (V. art. *Órrius*).

Els Oriosos, a Andorra, deu ser un altre deriv. de AUREUS, -A com *Òria*, 'rogenc, daurat', format com *blavós*, *negrós*, *verdós*. És un vessant de muntanya damunt Anyós, cosa d'un k., c. a 1400 alt., per on puja en recolzades el camí ral, cap a la collada de l'Estall, entre aquesta vall i la d'Ordino (0° WX × 47°25) mapa de 1976 del Consell. Com a derivat d'*Ori*, no s'explicaria gaire la -r- simple, i gens la termi-

nació -*sos*. També, doncs, pot venir d'AURE-OSOS (com *verdosos* de *verd*).

¹ C.A.Torrás, *Pir.cat.*, vol VI, pp.5, 131, 140-1, que hi pondera l'«espedat de l'hermós bosc de faigs i roures, i a la vista a través de la llum suau del bosc, per entre les clarianes de l'entreteixit de l'arbreda».

10 ORIENT i vall d'URGENT

Llogarets mallorquins tots dos en el Nordoest de l'Illa però separats per uns 30 k.

ORIENT és un poblet agre. al mun. de Bunyola, al peu de la serra d'Alfàbia.

PRON: *oriënt*, oït en les enqs. de 1963 en els pobles del voltant, entre elles la d'Orient (XL, 13-17). «A *Orient* tot són roques, /i els carrers són tots malplans, /però hi ha unes al·lotes / que són com a diamants» (cobla pop.). *Gentilici:* «mos diuen *orientàls*» (declaren ells mateixos, XL, 16.10). la pron oscil·la amb *uriènt* / *urièn* car allí mateix vaig anotar «es *Coll d'uriènt*» (XL, 18.7), que segons m'explicaren a Solleric és el pas que duu d'Orient a Solleric (XL, 18.7, d'acord amb Masc., 9G2).

La forma actual veiem almenys que no és recent, perquè ja tinc nota en un doc. de 1730 d'un «Juan O. de Palau de Son Terrassa del lloch de *Orient* del terme de Bunyola» (*BSAL* VI, 82a).

Però l'*ETIM.* no és pas òbvia, com semblen admetre els autors de l'*AlcM* en incloure'l sense explicació en l'article dedicat al cultisme *orient*; per més que sigui l'etim. pop. (com es veu pel gentilici): més caute i escèptic el que en diguerem en el vol. I, s.v. *Vertaient*.

En efecte: ¿'Orient', o posició a l'Est? A l'Est què? De res. Està situat entremig de quatre poblacions tres d'elles més importants: d'Alaró, que és la que té més a prop, és al Nordoest; de Bunyola és al Nord-Nord-Est (quasi Nord); de Sóller al Sudest; de Solleric al Sudoest.

La pseudo-etim. queda refutada pel *Rept.*: ja quasi pel mer fet de figurar-hi, que implica popularitat entre els mossàrabs o moros mallorquins (ni en cat. propi el mot *orient* no ha pertangut mai a un nivell gaire popular); i ho corrobora la forma que li hi troba Busquets en el text aràbic del *Rept.*: i dues vegades, amb les lletres *wryn* (pp. 270 i 287): hi podem suposar vocals en la 1^a lletra a la 3a.; i sembla, doncs, que es pot interpretar com una pron. *uriyän* o *uryän*.

Com ja insinuàvem en el vol. I, deu ser un dels noms mallorquins provinents dels de predis romans, deriv. en -ANUM de NPP llatins, amb la A tornada *é* per la imela aràbiga; com els que es presenten en massa en el P.Val (*Marinyèñ(t)*, *Ontinyèñ(t)*, *Cairén*, *Lutxèñ(t)* etc.) i al baix Aragó; no tan nombrosos a